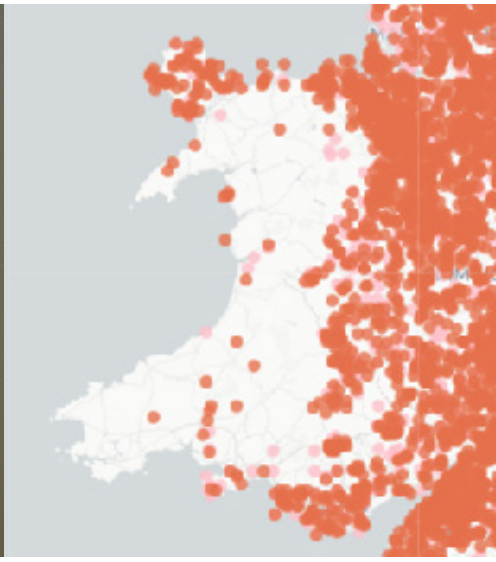

© Chris Dresh

© NBN Atlas

Great crested newt

Description and status

The great crested newt is the UK's rarest native newt. Sometimes known as warty newts, for their granular skin, which is black in appearance. Growing to 17cm long, they're the largest of the UK's three native newt species - nearly double the size of the other two species! Both females and males have vivid yellow to fiery orange bellies with irregular black spots. Breeding males also have magnificent crests and lightning-white tail flashes.

Their striking appearance makes these majestic newts perhaps our true Welsh dragons? All UK newts live on land for much of the year, sheltering and hibernating in features like tree stumps, log piles, mammal burrows and stone walls. Suitable waterbodies are vital features in the landscape as adults return to ponds in early spring to breed. Eggs, laid on aquatic plants, hatch into waterborne larvae which, like other amphibians, develop into land-adapted juveniles that emerge from the water in summer. Due to their very significant decline, these newts and their habitats are strictly protected by law.

Threats

The loss or isolation of suitable habitat, often as a result of agricultural, residential, industrial or commercial development is a leading cause of species decline, alongside poor site management or the removal of suitable breeding ponds.

Sometimes, isolated populations utilise areas earmarked for development, like brownfield sites, which may mimic the structure of their former natural habitat – much of which has been lost.

Actions required

- Develop a clearer understanding of their habitat requirements and incorporate conservation measures and further protections into local and national policy.
- Creation/restoration of suitable breeding ponds and surrounding terrestrial habitat.
- Creation of robust connectivity between populations. Small, isolated populations are more vulnerable to extinction than larger, well-connected populations.
- Public awareness and education, particularly around disease risk, and conservation.

Species Champion

Heledd Fychan MS
Party: Plaid Cymru
Region: South Wales Central

Heledd Fychan

More information

- www.arc-trust.org/great-crested-newt

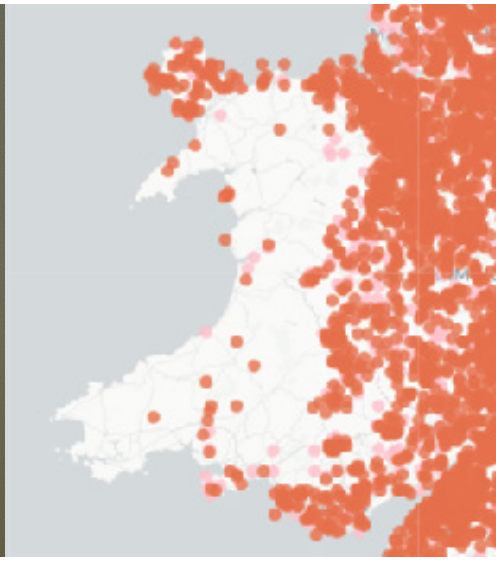
Lead member

amphibian and reptile conservation

Wales Environment Link (Charity No.1022675) © 2023 Wales Environment Link

© Chris Dresh

© NBN Atlas

Madfall ddŵr gribog

Disgrifiad a statws

Madfall y dŵr cribog yw'r rhywogaeth o fadfall y dŵr prinnaf yn y DU. Weithiau elwir 'warty newts', oherwydd eu croen gronynnog, sy'n ddu. Yn tyfu at 17cm o hyd, dyma'r rhywogaeth fwyaf o'n tair rhywogaeth frodorol y DU – bron dwbl maint y rhywogaethau arall! Mae gan fenywod a gwrywod bolau melyn neu oren gyda smotiau du afreolaidd. Mae gan wrywod bridio crib gwych a fflachiadau cynffon gwyn. Efallai mai eu golwg trawiadol yn gwneud y madfallod y dŵr yma ddreigiau Cymraeg go iawn?

Mae madfallod dwr y DU yn byw ar dir am ran fawr o'r flwyddyn, yn cysgodi a gaeafgysgu mewn llefydd fel bonion coed, twyni mamolion, a waliau cherrig.
Mae pyllau addas yn nodweddion hanfodol o fewn y dirwedd, mae oedolion i byllau yn y gwanwyn i bridio. Mae wyau, wedi dodwy ar lystyfiant dyfrol, yn deor fel larfae dyfrol, sydd, fel amffibiaid arall, yn datblygu ieuenctid sydd wedi addasu i'r tir. Oherwydd dirywiad arwyddocaol, maent wedi diogelu'n llwm dan gyfraith.

Bygythiadau

Mae colled ac ynysiad cynefinoedd addas, yn aml o ganlyniad i ddatblygiadau amaethyddol, preswyl, diwydiannol neu fasnachol yn brif achos o ddirywiad y rhywogaeth, yn ogystal â rheolaeth wael neu ddileu pyllau bridio addas.

Weithiau mae poblogaethau wedi' ynysu yn defnyddio ardaloedd wedi clustnodi am ddatblygiad, fel tir llwyd, sydd yn dynwared strwythur eu cynefinoedd naturiol – sydd wedi cyfangu'n fawr. Mae clefydau yn broblem gynyddol, ac yn fygythiad sylweddol i'n holl rywogaethau o amffibiaid, gan gynnwys y fadfall y dŵr cribog. Mae lledaeniad pathogenau o rywogaethau anwes anfrodorol, a'u dianc/rhyddhad dilynol yn ffactor bwys.

Gweithredu angenrheidiol

- Datblygu dealltwriaeth glir o'u hanghenion ac ymgorffori'r ddealltwriaeth mewn actifedd cadwraeth, yn ogystal â pholisïau lleol a chenedlaethol.
- Creu ac adfer pyllau bridio addas, yn ogystal â chynefinoedd daearol.
- Creu cysylltedd cadarn rhwng poblogaethau. Mae poblogaethau bach, wedi' ynysu yn fwy bregus na phoblogaethau mawr.
- Ymwybyddiaeth ac addysg y cyhoedd, yn arbennig risg clefyd a handwrite.

Pencampwr Rhywogaeth

Heledd Fychan AS
Plaid: Plaid Cymru
Bro: Canol De Cymru

Heledd Fychan

Mwy o wybodaeth

- www.arc-trust.org/great-crested-newt

Prif aelod

amphibian and reptile conservation

Cyswllt Amgylchedd Cymru (Elusen Gofrestredig.1022675) © 2023 Cyswllt Amgylchedd Cymru